

SELMECZBÁNYAI HIRADÓ

VEGYES TARTALMU HETILAP.

SELMECZ-BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS-, A F. M. K. E. SELMECZBÁNYAI VÁLASZTMÁNYA- ÉS A MAGYAR TURISTA-EGYESÜLET SZITNYA-OSZTÁLYÁNAK HIVATALOS LAPJA.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egy évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyedévre 2 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felolós szerkesztő:
KUTI ISTVÁN.
Kiadó és lapfajdos:
JOERGES AGOST.

HIRDETÉSI DIJAK:

Hirdetések megállapodás szerint számítatnak.
Nyitási díja soronként 20 fill.

Megjelen minden vasárnap.

Altruizmus.

(P.) Az ismert és sokat használt jel-szavak között egy sines nagyobb, szebb és hatalmasabb, mint az altruizmus. Mert van-e dicsőbb fogalom annál, mely célul a mások boldogulását tűzi ki, még az esetben is, ha az az én rovására történik?

Sajnos e fogalom csak mint ideális dolog lebeg a mai egoista társadalom előtt és csak alig néhányan tudták annak magasztosságát átérteni. Régi letűnt idők dicső férfiainak nagy példái, a kódós homályba burkoltan csak néha-néha esillannak fel, hogy annál nagyobb bámulattal, annál több ihlettel tekintsünk ember feletti nagyságukra . . .

És ime a legnagyobb szükség idején, az új század hajnalán közéletünk sivár tengeréből felbukkannak egy ujkori altruista, ki tettének káprázatos fényével elvakítja a kisszerű utódok homályhoz szokott, gyenge szeméit. Oly fényes, oly káprázatos tett, a mit nines toll, mely dicsőíthetne.

Gróf Pálffy János e férfi, kinek neve ujkori kulturtörténetünkben arany lapon fog tündökölni, hogy ragyogó fényével bi-

zouyságot tegyen a magyar szív fajszeretéről. Milliokat adományozott oly célra, melyre a legeszményibb altruizmusnak örök szobrot emelt és amellyel több áldást áraszt hazájára, mint törökverő ősei együttvéve.

Nagy alapítványt tett, melylyel a közeposztályra nehezéd gyermeknevelés súlyos gondját és terheit igyekszik megkönnyíteni, tehát gyökerén akarja támogatni a nemzet erejét, belátva a nevelés óriási kulturális fontosságát. Mert van-e fontosabb egy nép életében a nevelésnél? Nines, és nem nevezhetünk egyetlen oly célt sem, mely a haza felvirágoztatására hasznosabb volna, mint a nevelés me könnyítése, a műveltség általánossá tétele.

Nagy fontosságot tulajdonítunk ennek az alapítványnak továbbá azért is, mert megmutatta, hogy főuraink szívéből még nem vezett ki a hazaszeretet, a testvéri együttérzés magasztos érzelme, s még mindig vannak közöttük, ha csekély számmal is, kik felismerik mi üdvös és hasznos, s azt megvalósítják még áldozatok árán is.

A feleki torzsalkodás e szomorú korszakában nem feledkezhetünk meg a nemes

gróf alapító-levelének ama kitételéről sem, hogy „felekezeti különbség nélkül“ mert ez épen egy bizonyítja jellemének hőtisz-taságát és gondolatvilágának fenkölt magasztosságát, mint maga az egész alapítvány. Nem osztályozza vallás szerint honfitársait, hanem magyarnak tekinti mindazokat, akik vele együtt büszkén magyarnak vallják magukat, legyen bár különböző katekiz-musuk.

Ez az igazi altruizmus, mely nemesak látszólag akar nagy garral hirdettet frázisok utján polgártársain segíteni, (voltaképen pedig nem tesz semmit) — hanem esendben, minden feltűnés nélkül és hirtelen, mint a felhős égen előbukkant üstökös egy hatalmas tettel igyekszik honfitársai ügyét előbbre vinni.

Büszkeség tölti el keblünket, hogy e férfit magunkénak vallhatjuk. De nines szándékunk őt dicsőíteni, hisz tette minden szónál szebben dicséri őt, s ha sikerrel ha-ználják fel alapítványát azok, akiknek szánta azt, ő meg lesz elégedve s ennél többet nem kíván nemes nagy lelkiségéért.

Mi hiszünk, hogy a magyar ifjuság

A „SELMECZBÁNYAI HIRADÓ“ TÁRCAJA.

Illés Bálint.

Irta: **Battaly Géza.**

Az öreg összetöpörödött Illés Bálint ott üldögélt dombos háza előtt a kis padon. Fel kezét munkáján nyugtatva, nekitámaszkodott rozszant viskójának, melyről a könyörtelen idő már lehantotta a vakolatot. Rancos, szürke borostás ábrázatában mélyen benn ülő világoskék szeméi révedezve bámultak az országút porába, melyet a legelőről hazatérő tehénzsorda vert föl.

Jobból is, balról is csikorogva tártultak ki a kis rancos kapuk s lomha járással, köszöntő böfésséll tértek haza a tehének. A szomszédházban egy piros főkötős, rövid rokolyas, túzról pattant menyecske sájtárral kezében, dudolva ment az istállóba s üllegetve nógatta a tehenet: Farto ne, Cifra!

Az öreg Illés Bálint elgondolkozott . . . Hajh, nem volt ez mindig így! Az ő portájára is jártak kajlaszarvu tehének, az ő teheneit is ilyen túzról pattant menyecske fejte. Hejh, de más idők is voltak azok! Az ő menyecskeje is ilyen tulpiros főkötőt visélt, ilyen kurta kis tulipános vigonát hordott . . . De szép is volt a lelkemadta! . . . És most? . . . Az istálló üres, s

a padkára gugolva egymaga főzi silány ebédjét . . . Én edes Istenem, hogy változik a világ sorja.

Egy makaos goromba könnyesep tört elő azokból az égszínké szemből s lassan gördülve fölül végig a rancos arcon. S míg inge bő újával végig simította ábrázatát, magában mormogta:

— Hejh, Csófi Gergő, Csófi Gergő, verjen meg az Isten! . . . ötvennyolc éves volt Illés Bálint, mikor elvesztette elele párját, hatvanegy midőn megokúdtott második feleségével, Varga Julissal.

Az első asszony házastárs természetű volt az Úr Isten nyugtassa meghaló porában. Isten-telen nyelvek azt is ráfogták az öreg Balintra, hogy nem ő volt az ur a háznál. A szomszédok gyakran hallották ilyen pár beszédet ugy eslénkint az estebédnél:

— Hát mit fitymál kend ugy az ételebe, mi? No persze, persze, én főztem! Bezzog ha a falu-végi Ruzsi főzné, megynálna még a tiz úját is!

Pedig hát jamborabb ember nem volt Bálintnál a föld kerekén. Jóizűen falatozta az estelit, a faluvégi Ruzsinnak meg még azt se mondta ugy reggelenkint:

— Hílasszony, hogy aludt az éjjel?
Felesége puskaporos szavaira csitítolag mondta:

— Ne házastorskodj már megint, anyuk! Azzal esendesen elővette selmecei pipáját, meglöntejőfele szüzdohánygyal s masinát keresve labjiba zsebében, ragyújtott.

Egy este épen a krumpli földről jött haza Bálint. Megnézte, abrakólnak-e a lovak, kaptak-e söt a tehének, aztán patkós eszmájával hatalmasan kopogva ment az eresz alatt, feleségét keresve. Az asszony benn volt a pallótlan rzóában s a tulipános láda telején össze zsurorodva, keserve sen nyoszörgött.

No mi lelt anyuk!
— Jaj, jaj, meghalok! A hasam! Jaj, jaj! . . .

Bálint gazda megvakargatta a feje bübját. Aztán elgondolta magában, hogy most éppen szöllőérés ideje van. Azzal lerúgta eszmáit, a fal-fele fordult s aludni akart. De az asszony csak sirs, csak nyoszörgött, még végre Bálint eiszaladt a doktorért.

Ne szaporítsuk a szót: az asszony meghalt, eltemették.

Bálint egyre azt rebesgette:
— Sokat zsembélt a lelkem, — de azért jó asszony volt. Látták, hogy egy öreg könycesepet is morzsolt szét az arczán.

Özvegységre jutott hát az öreg Illés Bálint. Egyedül rólta az élet nehéz útját. Megemlegette

eredményen fogja felhasználni jölteveje és szép kedvezményeit s ha kulturnak a közeljövőben emelkedni fog, abban nagy része lesz gróf Pálffy Jánosnak is.

A szegény iskolás gyermekek felruházása.

Semmi! Nihil! Ugyanaz a szó, amely fegyvert adott az elkeseredett, féktelen tömeg közébe mely isten ellen káromlásnak tartja a nyomorgót, azt kérdezvén: Van-e irgalmaság a menyben?

Semmi! Kiáltja kétségbeesetten a koldus, kinek gémberedett tagjait a tél metsző hidege át meg átjárja, mert laba meztelen és testét csak annyi gunya fedi, hogy ne kelljen szegyenelnie fedtelenségét. És látva, hogy nincs könyörület a szivekben, egy hang szólal meg lelkében: Ha ti érdemtelennül örököltetek a gazdagságot, én pedig hibámon kívül vagyok szegény, nyomoru, hol itt az igazság, miért higgyem, hogy jó maradván, elnyerem jutalmamat?

Am a szegény gyermeknek, akit igazán hibáján kívül sújt a nyomoruság, még sem nyílt fel annyira eszméje, hogy zugalódjék; csak sir, csak szenved a nyomoruság ostorcsapásai alatt, Kinek szive nem indul meg az ártatlan földi anyalok láttára? Ki nézheti közönyvel, hogy át fázva-áthúlva, didergő tagokkal halálnak váljon? És mégis azt olvassuk e lap múlt heti számában hogy a szegény iskolás gyermekek szomorúan hagyták oda a rendörkapitányságot, ahova a könyörületes emberek ruhaadományaira számítva mentek.

Né vádoljuk azonban a közönséget szívtelenséggel! Hisz annyi példa van rá, midőn a fővárosban a lapok utján valahol jelentkezik a nyomor, a tehetősebbek sietnek adományokkal, hogy egy-egy család háztájáról a halál rémait elkeressék.

Hogy a felhívásnak nincs azonnal e fogantatója, azt inkább annak tulajdonítjuk, hogy az egyes családok saját dolgaik annyira lekötik, hogy az egyik pillanatban meghatja ugyan őket a felhívás, a másikkban azonban már megfeleledkeznek róla. De ismételt felszólalás, talán közvetlen megkeresés, lehetetlen, hogy eredménytelen maradjon. Hisz emberek vagyunk, s ha a könyörület érzete el is szunnyad bennünk, azt kiállani, kiírítani nem lehet.

meghalt párját egy esténként, mikor a munkából hazajövet, csak az üres ház várta. Panaszkodott is a szomszédoknak.

— Keressen kend feleséget! Gombház ha leszakad, lesz más! — tanácsolta Csupor Jóska.

— Ugyan mit gondolt kend! Elég nekem az én hatvan évem; kizsoltán meg velem már most az életet.

De azért Illés Bálint elgondolkozott Csupor Jóska szavain. Én titokban nézett is feleség után. De az öregebbek közt nem akad szemrevaló, — fiatal meg csak nem megy hozzá, — mondogatta.

— Dehogyan nem, szólt Varga András, a falu bírāja, — hiszen kelmed hatkörös gazda, kelmed bizony válogathat!

Illés Bálintnak szöveget ütött a fejébe ez a szó. A falu érdemes bírájának Julis leánya ugyanis meg-megcicorgotta az öreg Bálint elkérgesedett szívét. Tudta ugyan, hogy Csóti Gergő epedő szemmel néz a büszke virágszára, s hogy a lány szíve is Gergő felé hajlik. De hát András gazda biztató szavai föltette batoríták az öreget.

Föltette rézsarku czizmáját, fölöltözte ünnepi dalmányát, öreg ezüstgombos labiját, fejébe nyomta fekete baránybőr süvegét s beállított bíróhoz.

Mondanom se kell, hogy Varga András szí-

Egyestülünk!

Mint e város minden hü polgára, úgy én is sokat gondolkoztam már azon, hogy miképpen mozdíthatnám elő városunk közérdekét azon a téren, melyen mint iparos működöm.

Ezen törekvésben nagy segítségemre jött, megadta az irányt Colbert nemzete, a nagy rancia nemzet, melynek legjobb csodálatos művét, világgiallítását nekem is alkalmam volt a magas kormány kegyességéből megtekinthetni s ott a szakomba vágó részét tanulmányozni.

Azt tanultam ugyan is a nagy nemzetől, hogy nemcsak egyes nemzetek, nemcsak világiparosok művelhetnek csodákat s fejthetnek ki világra szóló hasznos tevékenységet, hanem a legkisebb községek, városok is, ha egybek közzől annak a jelszónak a jelentőségét megértik, melyet dicsőségesen uralkodó királyunk magáénak választott: *egyestül erővel*.

Ezt a jelszót követve indult el ennek a találékonyságáról, elevenségéről ismeretes nemzetnek nem egy tagja, községe arra a hódító útra, melyet az ipar és kereskedelem terén oly dicsőséggel futott meg, mint akár a politikai és tudományos téren.

Nagy példáját kicsiben is követni kívánván, én is mint igénytelen iparos az egyestül erővel kívánom városunk iparának szolgálatába hívni s kecsesget a remény, hogy talál 2—3 olyan polgársat, a ki erejét, működését szakszerűleg ajánlja fel oly cél szolgálatába, mely részben városunk érdekét, másrészt pedig az övét is előmozdítaná.

Szerintem városunkban s vidékén az asztalos ipar kiváló fejlettséget érhetne el, ha oly vállalkozók akadna, a ki megfelelő anyagi erővel s kellő szakismerettel állana oly vállalat élére, mely e iparág fejlesztését célul tűzné ki.

Hasznos vállalat lenne ez nagyon, mert míg egyestül a városunknak annvira hiányzó faipart emelné, másrészt fogyasztó közönségünket abba az előnyös helyzetbe juttatná, hogy kisebb és nagyobb házi szükségletét, lakása helyiségeinek használati eszközeit, szobáinak dísz és kényelmi cikkeit nem volna kénytelen távolabb eső helyeken beszerezni, drága pénzen, sok utánjárással, aggodással és mondjuk ki: a rendesen elmaradhatatlan csalódással, hanem ilthon rendelhetne meg minden cikket, töviről hegyre megvizsgálhatná azt szilárdság, célszerűség és izlés

vesen fogadta a vén kórt s Illés gazda másnap két ókor árából kődött jegyajándékot Julisnak.

Igy lett hát a felesége a szép Varga Julis. Csóti Gergő szíve bánatában ivásnak adta magát, mulatott, tivornyázott, — még Illés Bálint boldog napokat élt a menyecske oldalán.

A kecskeméti vásárra Bálint fölhatotta az ökröit. Elbucszott a menyecskétől. Hejt, ha tudta volna, hogy utolszor látja, dehogyan ment volna szegény!

Csóti Gergő egész nap ott kocorgott Illésék háza előtt. . . Megkopogtatta a cifra ablakot s bekiáltott rajta:

— Varga Julis gyere ki egy szóra!

Julis épen a konyha edényeket surolta s fölört ingujjal, hátrátűzött rövid rokolyával kitekintett az udvarba.

— Kizyelmel az Gerő? Akkor föl is ut, alá is ut! Nekünk nincs beszédünk egymással.

Csóti Gergő nagyott sóhajtott.

— Julis, Julis végső szavad ez a régi szerelődőz?

— Hát mit háborgat mindig kizyelmel? Én szeretem az uramat s hü is leszek hozzá!

tekinletében mindig, mielőtt lakosztályába helyezné.

Úgy gazdálkodási, mint izlés és célszerűség szempontjából kimondhatatlan előnyvel járna e vállalat a közönségre s ugyancsak anyagi hasznára válnék a vállalkozókra is.

Miért is azzal a kéréssel fordulok városunk, közönségéhez: álljunk össze Selmecebányán, alkossuk meg ezt a vállalatot egyestül erővel a fenti kettős cél érdekében!

Nem sok áldozatot igényel e vállalkozás, csak némi pénzbeli hozzájárulást, a menynyibe csak kibővítése lenne az általam fenntartott s fejlesztett műasztalos vállalatomnak, s a megkívántó szakismerettel és járulék hozzá.

Ha tehát akad polgártársaim közül olyan 2—3 egyén, a ki városának hasznos szolgálatot kíván tenni és e mellett saját érdekét sem veszti szem elől, közölje velem e szándékát, hogy megbeszélve az ügyet létrehozzuk azt az ipari vállalatot „egyestül erővel.”

Matzán Ferenc.

Színészet.

Báródy Károly színtársulata e hó 16-án a Szulamith-tal köszöntött be nálunk. Nagy érdeklődést tapasztaltunk közönségünk részéről e mű iránt s el kell ismernünk, hogy színészeink derekasan feleltek meg ez érdeklődéssel, várakozással szemben. *Pelsőy* értes hangja, szép előadásával, *B. Csányi Jusztí*, ez a fíradhatatlan művészón élénk játékával, jó alakításával s énekével mint mindig, most is méltán aratta a tapsokat. *Simon Irón* meg mindig jól bevállik az Abigailéhoz hasonló szerepkörben, arcjátéka megfelelő, élénk és hü volt, hangja tán csak az ut fíradalmaitól vesztett némileg üdeségéből. *K. Gáspár Annát* csak kisebb szerepben láttuk ezuttal, hiszük, hogy e jeles művészónéval hozzá méltó nagyobb szerepben is találkozunk legközelebb. *Krasódy Sándortól* (Gideoni Joáb) az első szereplése után sokat várunk.

A második estén színre került „Aranykász” állandóan vig hangulatban tartotta a közönséget. *B. Csányi Jusztí* nál nemcsak azt látjuk hogy szerepét mindig kifogástalanul tudja s jól alakít, s élénken játszik, de azt is kérdezzük nem egyszer, hogy hogyan bírja ezt a sok munkát. *Jesszenszki Dezső* kitűnő alakítására, melyvel Dachselmayer lámpagyáróst bemutatta, minduntalan kitört a

— Igérd meg hogy nem csókolod meg többet!

— De biz én megcsókolom ha kedvem tartja, — dacoskodott a menyecske, s két kezét csipőjére téve, gúnyosan nevetett.

Csóti Gergőnek szívébe nyíllalolt ez a hang; Csizmája szarából előrántotta kifest kését, s a segítségért kiáltó asszony keblébe döfte.

Julis hörögve esett a földre, — Csóti Gergő tettének borzalmasságától megtántorodva dobta el magától a kését . . .

A szomszédok összefutottak.

— Mi történt? . . . Mi történt? . . .

— Megölttem a hűtelent! . . .

Csóti Gergőt a pandurok szállították el.

. . . Sok év mult el azóta. Illés Bálint öregedett, öregedett, s ki tudja, meddig hordja még magában utolsó szerelmének késői paraszát . . .

El-eltűnök a multon, égszínké szeméből csöndesen folynak a könnyek s olykor-olykor keservesen sóhajta mondja:

— Csóti Gergő, Csóti Gergő, verjen meg az Isten!

taps és állandóan a derűtlenség. Szívesen vesszük az ilyen darab színe hozatalát, melynek láttára jól mulathatunk, sokat nevelhetünk a nékül, hogy pirulnunk kellene. *Pölség*-nek ezáltal is kiválóan szép volt az előadás hátlatán szerepében.

Szombaton színpadra került a „*Gyimesi vadász*” vasárnap „*pedig*” a „*Törlőny*”. A közönség nem túlságos érdeklődést mutatott eddig, meg vagyunk azonban győződve, hogy ha több olyan jó előadás lesz, mint az „*Aranykakas*” volt, akkor szükség fog bizonyulni a Sembergy-terem, amint hogy így meg is érdemli a társulat a legnagyobb pártolást.

HIREK.

— **Kinevezés.** A. m. kir. pénzügy miniszter *Hönel* Bélát a selmecbányai bányagazgatásügyi számvevőséghez szántistlé nevezte ki.

— **Szomorú vég.** Tehetséggel, képzettséggel lépett a színház pályára s rajongó szeretettel működött azon hosszú éveken át. A viszonyok kedvezése folytán igazgatója lett annak a társulatnak, melyet egykor Miklósy igazgatott, de sajnos, az idők változtak, s az igazgatóból ismét egyszerű szereplő tag lett, aki azonban csakhamar rendezővé lépett elő. Csütörtökön megjárt, rendezett, ma már halott. Szomorú vég. Szegény Bárdi Lajos, ismeretlen nagyra törekvést, kitaró szorgalmat, vas akaratot; de tudtam rólad, hogy még mindig reméltél, erős hitté érlelődött benned a meggyőződés, hogy rövid idő alatt ismét, kedvezni fog a föld elpártolt szerencse s ha csak percekig voltál is eszméletlenül halálod közeledtekor, úgy te sokat, nagyon sokat szenvedtél; borzasztóan gyöttrő lehetett az a tudatod, hogy ime minden remény veszve, minden vágyad teljesítmény marad. Ha már megérintett a halál hideg szele, azt kívánom, hogy tudatával ne bírtál légyen a szomorú vég közeledténél, mely oly váratlanul lepett meg téged s bennünket, a kik szomorúan álljuk körül ravatalodat. Sokan vagyunk, a kik igaz részvéttel gyászolunk s ha volnának olyanok is, akik ellen valaha vététtél, bizonyára megengeszteli őket szomorú véged, hirtelen halálod. Eleget fáradtál, pihejt!

— **Bárdi Lajos halála.** A Bányász színtársulatának egyik jeles tehetséggel, képzettséggel tagja: Bárdi Lajos hirtelen meghalt múlt héten. Csütörtökön este játszott még a Szulamithban, s az előadás után egy órával hideg halott volt már. Agyszélhűtés érte amiódan a Bogyu János életteréből közeli lakására a lyceum mellett Joerges házba ment hazá. Bárdi Lajos nem régen még színtársulat volt, de a vidéki színházak mostoha viszonyai következtében képtelen lett társulatát fenntartani s így Bárdy társulatához szegődött rendezőnek. Nős ember volt, neje neves művész. Temesvárolt, kis leánya is van, ki csak nem régen kivánt neki, boldog de nagyon boldog újévet. Boldog legyen boldog ő már, nem fáj neki semmi, de semmi, nem sérti, bánja semmi. Színészársai a következő gyászjelentést adták ki: Bányász és színtársulata szomorúdtól szível jelentéi felejtethetetlen pályatársa Bárdi Lajosnak f. hó 18-an éjjel 11 órakor rövid szenvedés után bekövetkezett gyászos elhunytát. A boldogult földi maradványai f. hó 21-én d. u. 3 órakor az izraelita sírkertben fogtak eltemetni. Selmecbánya, 1900. október 19. Legyen könnyű neki a

föld! Nyugodjék békével! — Temetése ma délután lesz, a városi kórház halottas szobájából. Kiszérj ki mentül felében a magyar köznevelődésnek ezt a sokat küzdött, sokat csalódott, ambíciózus tagját.

— **A munka nem szegény.** Hogy a világot jelentő deszkakon látott példa sokszor talál az életben követőre, ezt gyakran tapasztalhattuk már, de hogy az életnek az irányító utasításához alkalmazkodjék ama deszkákat taposó művész, ez esoda számba szokott menni, mert Thalia papjai mindig külön nevezett, sajátos felfogással bírnak. E sorokban oly esetre utalunk, a melyben az élet példája után indult két művészünk, azé a milliomosé után, a ki három évtized küzdelmei, fényes sikerei és bukása után oda ért vissza, a hol kezdte: a keresetmősséighez s ezt ép oly kitartó szorgalommal folytatta, mint annak előtte. A városunkban működő színtársulat három volt igazgatónak szolgált mentisváruál legközelebb s kettőjük nem elégedett meg a szerep előadásával, egyéb munkát is kért, hogy feleldhesse anyagi bajait, esulodásait, és hogy némi pénzforsásra is szert tehessen régi kötelességeinek lerovására s mindekketten színtársulatokká lettek. Az egyik a hirtelen halálal kimúlt Bárdi, a másik pedig művészünk, a ki rövid idő előtt még kedvező anyagi viszonyok között igazgatóként működött városunkban. Az első napokban még került régi ismerőseit, de most, hogy nemes szándéka kitudódott, tüntető készséggel emelkedett előtte kalapot és a megfizetésétől elöl nem térhet ki az erős akaratú művész. Olyan városban vagyunk, melynek közönsége azt a felfogást valja, hogy a munka nem szegény, jobb helyen nem kezdhetette meg ezt az új divatu vendég-szerencsét, melybe mi is szíves készséggel üdvözöljük és bátorítjuk őt abban a reményünkben, hogy csak vendég-szerencsés, ideiglenes állapot, hisz az ilyen kitarás megszokta hozni a várt eredményt.

— **Vadászat.** Az akadémiái vadászatok megnyitása folyó évi október hó 14-én történt. A kellemes, verőfényes őszi nap nagyon emelte a vadászati sikereit és kedélyességét. Összesen nyolc hajtás rendeztetett, s mind nyolc a Topatak községi határhátban elterülő réteken, vágásokban, és bokros legelőknél. A nyolc hajtás közül az ő első kizárólag hajtókkal, a három utolsó pedig hajtókkal és tacsókkal hajtatott meg. A vadászaton részt vett 16 puskás. Az első hajtásban fölverett két drb. nyul, s ezek közül az egyik eső elé került, s Zügn Nándor III. év. erd. haligató által egy lövésre szerencsésen le is lövette. A második hajtásban 1 drb. nyul, s egy csapat fogoly veretett fel. A foglyokra lövés nem esett, a nyul pedig elhibázott. A 3. 4. és 5-ik üres volt. A 6-ik hajtásban felverett 3 drb. nyul, közülük eső elé került egy drb., de szerencsésen el is menekült. A 7-ik hajtásban esett egy őzbak, a melyet Molnár Antal III. éves erdész akad. hallgató lölt le. Az ugyanitt felvert nyul nem került eső elé. A 8-ik hajtásban felverett 3 drb. nyul, a melyek közül 1 drb. eső elé került, s azt Kolosy Imre akad. tanárségd lötte le. Felhárd a meghajtott területeken az, hogy a szalonkák már tovább vonultak róla, hogy esázarómadt egyáltalában nem észleltetett, s hogy a nyulak száma az előbbi évekhez viszonyítva, valószínűleg valami járványos betegség miatt, aggasztóan lefogott.

— **Ouousse tandem.** A jó száz atyafiak egészen komolyan hozzálatnak, hogy Magyarország ne legyen, Magyarország s a magyar városok német nevének legyenek. Brassó-Kronstadt, Nagy-Szenböld Hermanstadt, Szászvárosból Broos lett a jó magyar érzésű állam polgároknak lángoló hazaszeretel diktálta határozatuk következtében. Ugy tudjuk hogy nem régen valamiféle törvényt hoztak, amely Magyarországon a magyar helynevek használatát teszi kötelezővé. A király is szentesítette ezt a törvényt. Hol van ez a törvény?

Hát a magyar király által szentesített törvények egyszerűen eltűnhetnek valamelyik piros bársonyszék ráncában bizonyos apró állatkához hasonlóan? Több törvényhatóság fölött már a törvények végrehajtójához, a kormányhoz, e nagyon szükséges törvény sörög végrehajtása iránt, maga Selmecbánya város törvényhatósága is, s a törvény ennek dacára nem hajtatik végre. Föhljük Forbaky István orsz. képviselő figyelmét e dologra s ha ő is egyértelmű voltunk, kockáztassa meg azt a szerény kérdést a házban, hogy hol is van a helység-nevekről alkotott törvény?

— **200 000 téglá** van most a város tulajdonában. Epen annyit, hogy abból egy szép emeletes bérházat építhetne számos háztelkei egyiken. Ugy tudjuk, hogy az Erzsébet utcában a régi szőne éren levő felkőre, amelyen egy desperátus állapotban levő istálló és épület van, terv is van készen egy emeletes, négy lakású szép bérháza. Ha van telek, kő, téglá, fa s ezekmellett jó szakértő mérnök, mi hiányzik még, hogy meg legyen az a bérház, amire égető szükség van, s a melyet meg felépítése előtt nagyon sokan szívesen kibennének a selmecbányai kritika alul mizerabilis lakásokban kinlódó tisztviselők. Számosak s a nagy közönség érdekében is kérjük a város jóakaratu tanácsát éppesen azzal a 200 000 téglával egy bérházat, bizony nem fizet rá.

— **Kögyűlés.** A polgári dal és zenekör folyó évi közgyűlést ma vasárnap délután hat órakor tartja a városi vígadóban Szitnyai József kir. tanácsos, egyesületi elnök elnöklése mellett. A közgyűlés tárgyai: Elnöki megnyitó, titkári jelentés, jelentés a múlt évi számadások felülvizsgálatáról, költségvetés előterjesztése, tisztujtás, indítványok.

— **Bíróválasztás** volt a múlt héten a szomszéd némes nagy községben, Steingrubeban. Az alkotmányos aktus minta szerű rendben folyt le, ami arról tesz tanúságot, hogy a nagy község polgársága törvénytudó, rendszertő, derék nép s még a választások alkalmával is fönttartja a rendet, amint hogy dukál is. A községi bírói nagy botot az idén Molnár Antal uram kezébe tette e a közbizalom, aki bizonyára rendbe is vezeti a nagyközségek ügyeit, mert hát a közbizalom olyan, hogy annak nem szabad esalatoznia.

— **Negyedszázados püspök.** *Beltiszár József* Selmecbányának volt prépost-plébánosa e hó 24-én ünnepeli püspökségének 25 éves jubileumát. A kiváló jeles ifjút e nevezetes évforduló alkalmából az esztergomiak nagy ünnepélyességgel fogják üdvözölni. A sok ünnep között legyünk mi is ottan, selmecbányaiak, kiket sok jó és kedves emlék köt az ünnepelt, ünnepelt főpaphoz.

— **Népkönyvtári sorsjegyeket** bocsátott ki a helyi m. kir. dohángyári igazgatósága ez év folyamán. A sorsjegyek az a némes és hazafias célja van, hogy a dohángyári munkások részére egy hasznos és némes szórakozást nyújtó népkönyvtárat létesítsen. A husznak e hó 15-én kellett volna meglennie, a pénzügyminiszter azonban haladékok engedélyezte jövő évi május hó 15-ig, mivel a sorsjegyeknek csak fele részre fogott el. Felhívjuk az érdeklődő közönség figyelmét e sorsjegyekre, melyek két koronáért kaphatók, mivel e két koronával Jókai Mór összes művei díszkiadásban nyerhelők meg, s ezenkívül több kisebb, de mind értékes és iradalmi becsú mű van a nyemerény tárgyak között.

— **Érdekes képek a bányász életből.** Dr. Nagy Mór Kolozsvár szab. kir. város tanácsosa a Selmecbányai Híradó révén tudomást nyerve városi muzeumnak létesítéséről, elhunyt aposa, Polgáry Imre kolozsvári volt bányatanácsos hagyatékából 5 drb. képet ajándékozott mely régi képek elő alakok után a selmeci bányász és bányászakadémiái életből készülték. E képeket muzeumnaknak lapunk szerkesztője adta át. A muzeum vezetősége ez uton is köszönetet mond az érdekes ajándékért Dr. Nagy Mornak és nejeének szül. Polgári Kertéz urónéknak.

— **Talált tárgy.** F. hó 18-an a piacon egy kis táska találatott kézi munka tartalommal. Igazolt tulajdonosa a rendőrségnél átvetheti.

8475. szám.

1900.

Hirdetmény.

Selmec-Bélabánya szab. kir. bányaváros tanácsa ezennel közírré teszi, hogy a husárulási eszernök fülkél f. évi október hó 23-án délelőtt 10 órákor a városház tanácstermében a legelőbbet ígérőnek nyilvános árverés útján bérbeadatnak Selmecbányán, 1900. évi október hó 17-én.

Sztynai József
kir. tan. polgármester.

Az anyakönyvi hivatalok bejegyzései.

1900. október 13-tól október 19. ig.

Kihirdetés.

Sorszám	A kihirdettek nevei.	Lakóhelye.
1	Schingler Ferenc	Selmecbánya
	Pisztl Róza	Zsarnoca
2	Zdrážil Alajos	Selmecbánya
	Számel Anna	"
3	Pinka Imre	"
	Suba Teréz	"
4	Lupták József	"
	Gonda Mária	Korpona

Születés.

Sorszám	A szülők neve.	A gyermekek neve	Lakóhelye.
1	Gasparik Demeter	flu	Selmecbánya
2	Balázsik Ilona	"	"
3	Strik József	leány	"
4	Relich Amália	"	Banka
5	Hromada János	"	"
6	Sziba Katalin	"	"
7	Barberik Ferenc	"	"
8	Stubnya Hermin	"	Steffalto

Halálozás.

Sorszám	Az elhunyt neve.	Kora	A halál oka
1	Harucha István	1 h. gy.-bélhurut	
2	Neuschl János	54 é. tuberculosis	
3	Ózvá. Puchovszky S.-né	67 é. szerveszívbjaj	
4	Andrész Vilma	19 h. vörheny	
5	Hradzky Ferenc	7 n. gyengesség	
6	Valuska János	65 é. szívszélhűdés	

Hirdetések.**Minden hölgy**

ki a valódi jó tartós használati ruhára (Strapazkleid) súlyt tektet for-tuljon a **közvetlen vételforráshoz.**

A gráci daróc (Loden) világhírű mivel ez csak valódi, tiszta természeti gyapjuból készül.

Cégünk különlegessége:

„Styria” durva fonalu, minden színben 120 cm. széles. Méterje 95 kr.

„Schöckel” finom fonalu, minden színben 120 cm. széles. Méterje 1 frt, 48 kr.

Szállítási osztály:**Erstes Grazer Kaufhaus**

Graz. Jakaminiplatz 13.

Miniák ingyen és bermenve, küldemények melyek a 10 forintot túlhaladjak bermenve küldetnek.

Butor eladás!
Különféle **bútor garnitúra** és **ágyak** köz alatt olesón eladatnak.
Cím: a kiadóhivatalban.

Nálam egy 2-ös számú
Meidinger-koaks-kályha
eladó.

Dr. Moller Miklós.

Zálogárverési hirdetmény!

A selmeci népbank mint részvénytársaság igazgatósága részéről közírré tetteik hogy **folyó évi november hó 6-án és 7-én délután 2 órakor** az intézet helyiségében lejart zálogtárgyakra u. m. **arany és ezüst zsebórákra,** s egyéb különféle **arany és ezüst ékszerekre,**

nyilvános árverés fog megtartatni.

Selmecbányán, 1900. évi október hó 13-án.

A selmeci népbank
igazgatósága.

KAINER**MELL-BONBONAI**

minden köhögés elleni szert felhívhatok

2650 közjegyzőileg hitelesített bizonyítvány tanúsítja a biztos sikert köhögés, rekedtség, hurut és elnyalkásotansnál.

Egy csomag ára 20 és 40 fill.

Kapható:

Márkus M.

czukrászatában (Alapítottatott 1830.)

Selmecbánya

Deák Ferenc-utca 9/5. saját ház.)

1401. tkv. sz. 1900.

Árverési hirdetményi kivonat.

A selmeciányai kir. bíróság mint telek-könyvi hatóság közírré teszi, hogy Lehocky Libor hegybányai lakos végrehajlatonak Schmidtbauer Péter dobó lakos végrehajlatát szenvedő elleni 380 K. tőketoletelés és járuléka iránti végrehajlati ügyében a selmeciányai kir. járásbírósiág területén fekvő Hornikönyé Schmidtbauer Jozefa és Schmidtbauer Péter tulajdonánál bejegyzett a pjergi 77 sz. tjkv. t. 688 hrsz. kert 83 K., a 411. sz. tjkv. + 685 hrsz. 109. sz. ház és udvar 992 végre a 687 hrsz. a, kertes 18 Kor. ezennel adó-szerint megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1900. évi december hó 20-ik napján délelőtti 10 órakor Hegybánya község bíró hazánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladva lesz.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10 %-át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított é az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervenyi átszolgátni.

Kelt Selmecbányán, 1900. évi október hó 14 napján.

A selmeciányai kir. járásbírósiág mint telek-könyvi hatóság.

Liha, kir. járásbíró.

Az Erzsébet-utczai Eichel-féle házban 2 szoba s előszobából álló udvari emeleti lakás november 1-től

kiadó.

V. 683/1900. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közírré teszi, hogy a soproni kir. járásbírósiág Sp. II. 145/3 számú végzése által Klaber Mór cég javára Gutfreind Samu és neje ellen 320 K. 16 fill. tőke, ennek 1900. év ápril hó 10 napjától számítandó 5 % kamatai és eddig összesen 62 K. 60 fill. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtas alkalmával bíróság lefoglalt és 742 K. 80 fill. becsült szobabutorok és borokból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek a selmeci kir. bírósági V. 362/1900. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínén, vagyis Selmecbányán alperes lakásán leendő eszközésére 1900- év október hó 29-ik napjának délelőtti 9 óraja határidőül kitézték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hívatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107 §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az árverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhívhatok mind-azok, kik az elárverezendő ingóságok vételarából a végrehajlató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, a mennyiben részük foglalás korábban eszközöltetett volna, és ez a végrehajlati jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Selmecbányán, 1900. évi október hó 5-ik napján.
Óváry Dezső,
kir. bírósági végrehajtó.

A Brady-féle

Máriacelli

gyomorcsöppek

kiválóan hasznosak **gyomor bajok ellen:** általános ismert, nélkülözhetetlen házszer

étvágytalanság, gyomor gyengesség, kellemetlen szagú fehellet, felfuadás, savanyú böfögések, kolika, gyomorgégés, túlságos sleimképződés, sárgaság, émlégyés és hányás, gyomorgörös és szorulás ellen.

Főfájás, a gyomornak étellel és itallal való megerheleése, bélférgek, májbajok és aranyeres bántalmak esetében is kipróbált hatású gyógyító szer. Az említett betegségekben a Brady-féle **Máriacelli gyomorcsöppek** kiválóan hasznosnak találtattak mit sok elismerő levél bizonyít. Vastársánál határozottan Brady-féle **Máriacelli gyomorcsöppek** kell kérni és a fenti védjegyet és aláírása ügyelni és hogy a **regli híres valódi Brady-féle** **Máriacelli gyomorcsöppek** üvege 40 krba, a kettes üveg 70 krba kerül, míg a nem valódi, utánzott és esékely értéketeket olsoobb árban, leginkább 35 kért áruljak, Főelarisító hely:

Carl Brady Apotheko zum „König von Ungarn” Wien, I. Fleischmarkt 1.

Kapható minden gyógyszerárban.

Főraktar: **Török József** gyógyszerár Budapest, VI. Király-utca 12.

Schneider-féle **Páfrány-tokocskák,** Galandóc-elhajtó.)
Millió embernek a szor vissza-egészségét!
 Kik galandófelegben és gyomorajában szenvednek.

Pantlikagliszta fejtéstől a páfrány-tokocskák által fájdalom nélkül jótállás mellett, a legrövidebb idő alatt (6 perc alatt) teljesen elhárítatik. Ezen kitűnő gyógyszer fájdalomcsillapító gyors és biztos eredményre, jótállást nyújtatik. Nem art, ha pantlikagliszta fereg nincs is jelen. — Az életkor megjelölendő. **Törvényesen védve.** Egy eredeti doboz pontos használati utasítással a bel- és külföld részére **4 forint** postai utánvétellel vagy **3.50** előrelvő beküldésével. **A pantlikagliszta tünetei a következők:** Az arc hályványszárga, bágyalt tekintet, kék szemkarikák, lesoványodás, elnyálkásodás, heveny nyelvi emésztetlenség, étvágytalanság felváltva mohó étvágygyal, gyakori rosszullet vagy éppen ajúlások, s a székülés főleg éjszaka, egy gömbölyg felszálása egész a nyakig, nyálbősze-gyülemés, a test megdagadása, gyomorsav, gyomorhív, gyakori fehérfogás, bélgörös, hengergetés hullámszerű mozgások, szuro, szívó faldalmak és szurások a belekben, szivdobogás, a vérkeringés rendetlenségei, különösen nőknél; gyakori véletlenül beálló fájás a busko, morságra való hajlam, életuntagság és a halál óhajtatása.

Egyedül valódi kapható:
SCHNEIDER JÓZSEF
 gyógyszerésznél, Resicán, Fő-utca 22. (Délmagyarországi.)

Meglepő ujdonság
 az
ILUSKA
CRÈME
 arc és kézkenőcs.
 Pár nap alatt szünteti minden tisztátalanságot.
 Hőlgypor és szappan e szernél felesleges.
1 tégely 1 Kor.
 Kapható a legtöbb gyógyszer-tárban és a gyárosnál:
Kralovitz Adolf gyógyszerész
 Pápán, (Veszprémmegye.)

Pártoljuk a honi ipart.

A bevásárlási utazásomból hazatérve van szerencsém a nagyérdemű vevő közönséget dusan felszerelt áruaktáromra figyelmeztetni. Kaphatók nálam igen szép és modern férfi, flu és gyermek ruhák, Loden és nemez kalapok, fehérműmek városi és utazó bundák, bőröndök s a t quantum satis igen olcsó árban.

Különös figyelmébe ajánlhatom igen finom kivitelű cipőáruimat mindenféle férfi, női, flu és gyermek cipőkben, az országban hírneves Gaborez Gyula fővárosi gyártmányából, mely gyártmány kifűnösége hazai iparunknak dicső-ségére valik.

A becses közönség támogatását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Singer Ignác
 kereskedő,
 Selmecebánya főté, (Zárda-épület.)

Az Ország-Világ megrendelő levele.

Alulírott ezzel megrendelem az Ország-Világ-ot, és kérem azt címre az október hó 1-től számíttva rendszeresen megküldeni. Az esedékesévi előfizetési díjat, vagyis,koronát a mai postával postautalványon küldöm. Mint új előfizető mindazokban a kedvezményekben részesülök, melyeket Önök hirdetnek. Az Almanachot kérem karácsonyra ingyen megküldeni.

Lakás: Néválírás:

U. p.

Tessék ezt a szelvényt levágni és levelező-lapra ragasztva vagy levélben az Ország-Világ kiadóhivatalának, Budapest, V., Hold-utca 7. sz. beküldeni.

MIÉRT van annyi utánzat? MERT valódi Eisenstädter-féle LINOLEUM padló zománc.

a törv. bej. „vaslovag” védjeggyel a legtartósabb fémnáz puha padlónak és konyha-butoroknak bemázolására.

Bejegyzott A Linoleum padló zománc egy óra alatt keményre szárad, bámulatosan szép fényvel bír és tartósság tekintetében eddig fölül-mulhatatlan. A következő változatokban kapható: 1. sz. sárgásbarna, 2. sz. sötét-barna és 3. sz. mahagoni-barna.

Nagy ellenjedségénél fogva különböző hasonhangzati nevek alatt értéktelen utánzatokat hoznak forgalomba miért is kérjen mindenki kizárólag csak Eisenstädter-féle Linoleum padló-zománcot, a törv. bejegyzett „vas lovag” védjeggyel

Eisenstädter Testvérek lakk- és festékgyára, Bécs.

Selmecebányán kapható: Eichel Sándor özv., Engel Zsigmond, Krausz V. G. és Takács Miklós cégeknek.

Clayton & Shuttleworth
 mezőgazdasági gépjárművek Budapest Váci-körút 98. sz.
 által a legráteremtőbb árak mellett ajánljuk:

Lincolni törzsgyártmányú a világ lemenyőbb
 locomobill- és traktor-gyárára.

Locomobil és gőzcsepőhőgép-készletek
 lovánál jármű-és gépjármű-ek. Irtóke-és gépjármű-ek. Irtóke-és gépjármű-ek. Irtóke-és gépjármű-ek.

„Columbia-Drill”
 legújabb sorozatú gépek, szekurák, repárak, kúborozó-mozsók, dárók, öfő-szalók, egyfélekes acél-ékek.

2- és 3-vasúti ékek és minden egyéb gazdasági gépek.

2 1/2, egész és 12 lóerős, lovánál jármű-és gépjármű-ek. Irtóke-és gépjármű-ek. Irtóke-és gépjármű-ek.

Hirdetés!

Alulírott becses tudomásra hozza Selmecebánya szab. kir. város 1. c. közönségének, hogy a gázgyára szóló megrendelések gyűjtésére a **Metropol szállón,** valamint a **Heim-féle** hazon levelezőkre nyitott fel.

A levelezőkre nyitott fel gázgyári alkalmatokat által naponként a déli órákban történik.

Teljes tisztelettel
 A helybeli gázgyár igazgatója:
Rezső Kállai.

A nagy krach!

New-York és London az európai szárazföldet sem hagyták kíméletlenül és így egy nagy ezüstáru-gyár kényserive lón egész készletét a munkaerők nagyon csakely megterítése ellenében eladni. En nagyok felhatalmazza ezen megalias keresztyvítelere. Ennek fogva mindenkinek megköltése a következő tárgyakat csupán **42 db** megterítése ellenében, és pedig:

- 6 db, legfinomabb asztali kesz, valódi angol pen-gével,
- 6 „ amerikai szabad, ezüst villát egy darabban,
- 6 „ amerikai szabadalmazott ezüst-vökánalat,
- 12 „ „ „ ezüst-kávéskanalat,
- 1 „ „ „ ezüst-levésmerőt,
- 1 „ „ „ ezüst-téjmerőt,
- 6 „ angol Victoria-alsótálat,
- 2 „ felunest keő asztali gyertyatartót,
- 1 „ theszüröt,
- 1 „ legfinomabb eukorszőröt.

42 db, összesen csak 42 forint 60.

A fenti összes **42** tárgy ezélt **40** forintba került és most csak **42** forint minimális aron kaphatók — Az amerikai szabadalmazott ezüst teljesen fehér ere, mely az ezüst-szint 25 évi megtartja a mért jótállás vállaltatik. A legjobb bizonyíték, hogy ezen hirdetés

nem szedelgésen
 alapul, mely szerint ezennel nyilvánosan kötele-zem magamat, mindenkinek, neknek az áru meg nem felal, az összegét minden akádky nélkül vissza-teríteni; senkire mulassa el ezen kedvező alkalmat hogy ezen díszgarnitúrát megnezze, mely

nász- és alkalmi ajándék,
 ajándékul minden jobb háztartás részére kiválóan alkalmas.

Kapható csupán:
HIRSCHBERG A.
 szabadalmazott amerikai ezüstkivitelű-áruház.
 Wien, II. Rembrandtstrasse 9/7

Szétküldés a vidékre utánvétellel vagy az összeg előleges be-küldésével. Tisztító por hozzá 10 kr. Csak mellé-kelt védjeggyel valódi (egészségi érc).

Kivonat az éltserő iratköből.

Az első küldeménynyel nagyon meg vagyok elégedve; kérek még egy garnitúrát.
 Kalossa. **Majorsy János,** kanonok.

A küldeményt vettem s nagyon meg vagyok elégedve, kérek még egy küldeményt 6 forint 60 kret.
 Kolozsvár. **Bánffy báró ő excell.**

Becsés évösztőküldeményét megkaptam, melyel nagyon meg vagyok elégedve és kérem, meg egy lymn garnitúrát. **42 db** amerikai szab. ezüstből utány. küldeni.
 Bozovics, Kr.-Szörény. **Keresztes S. főszolgabíró.**